

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82547,Kielich-Stanislaw.html>
2021-12-09, 09:33

Kielich Stanisław

KIELICH Stanisław (10 XI 1925 Czempień, pow. kościański – 15 X 1993, Poznań), fizyk. Syn Józefa, szewca, i Jadwigi Kurowskiej.

W okresie okupacji pracował jako robotnik w majątku rolnym w Czarnocinie, a w 1941–45 – na robotach przymusowych w Austrii. Potem był zatrudniony w zakładach Cegielskiego w Poznaniu, w firmie budowlanej w Szczecinie i w dziale gospodarczym UAM. W 1950 ukończył liceum dla pracujących w Poznaniu, w 1950–55 studiował fizykę na wydziale matematyczno-przyrodniczym UAM. Karierę naukową rozpoczął pod opieką A. Piekary. Zajął się teorią procesów nieliniowych w cieczech pod wpływem silnego pola elektrycznego i magnetycznego. Pierwsze prace, napisane wspólnie z Piekarą, były początkiem optyki nieliniowej w Polsce – ta dziedzina szybko się rozwinęła w latach 60. po uruchomieniu pierwszych laserów.

K. opracował teorię nasycenia dielektrycznego, teorię rozpraszania światła w cieczech i układach wieloskładnikowych oraz teorię optycznego wzbudzenia anizotropii elektrycznej, magnetycznej lub optycznej w ciałach izotropowych. Jego pionierskie prace na temat wielofotonowego rozpraszania światła laserowego przez atomy i cząsteczki znalazły potwierdzenie w odkryciu trójfotonowego rozpraszania Rayleigha oraz Ramana. Teoretyczne przewidywania K. dotyczące kooperatywnego rozpraszania trójfotonowego i nieliniowej anizotropii optycznej znalazły też potwierdzenie w eksperymentach w Bordeaux i w Moskwie.

K. zapoczątkował optykę nieliniową substancji makromolekularnych i koloidalnych. Wprowadził do opisu reorientacji cząsteczek uogólnione funkcje Langevina, które obecnie są nazywane w literaturze przedmiotu funkcjami

Langevina-Kielicha. W ostatnim okresie wraz z uczniami zajmował się możliwościami otrzymywania światła o zredukowanych fluktuacjach kwantowych. Stworzył w Poznaniu silną szkołę optyki nieliniowej.

K. należy do najczęściej cytowanych polskich fizyków. Jego prace weszły na długi czas do klasyki w optyce nieliniowej. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień. Był członkiem PAN.

W poł. 2011 nakładem IOS Press ukazał się obszerny tom (530 stron) dedykowany pamięci K. W tomie tym zebrano 38 prac badawczych napisanych przez autorów z całego świata. Dotyczą one różnych zagadnień optyki nieliniowej związanych z twórczością polskiego uczonego.

Śródka.

T. Bancewicz: *Stanisław Kielich (1925–1993) – światowej sławy fizyk polski*, „Postępy Fizyki” 2011, t. 62, z. 4; J. Szudy: *W hołdzie Stanisławowi Kielichowi*, „Postępy Fizyki” 2011, t. 62, z. 4; R. Tanaś: *Stanisław Kielich*, „Postępy Fizyki” 1994, t. 45, z. 2.

Andrzej Kajetan Wróblewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)